

Langs de diaconale meetlat

Veel vrijwilligers en werkgroepen, besturen en ondersteuners, vragen zich af of men op een goede manier bezig is met diaconie. Het is belangrijk dat ieder die met diaconie bezig is, zich bepaalde vragen stelt. Deze vragen kunnen in zekere zin dienen als een meetlat voor de diaconale praktijk.

Deze meetlat werkt averechts als men denkt aan alle punten te moeten voldoen, of als men denkt dat iedere groep alles zou moeten doen. Juist bij het maken van keuzes kunnen onderstaande vragen helpen: wat is in onze situatie nodig en waartoe hebben wij de mogelijkheden?

- a) Welke stemmen dringen tot ons door, welke mensen en vragen komen bij ons in het vizier: in eigen parochie, de wijk, het dorp, de stad, landelijk, de grotere wereld? Welke problemen in de samenleving en welke mondiale uitdagingen hebben onze aandacht? [Niemand kan aan alles tegelijk werken: selectie is noodzakelijk].
- b) Hoe zit het in ons parochieverband (of ander verband) met de aandacht voor binnen en buiten, voor nabij en mondiaal? [Omzien naar elkaar en omzien naar mensen buiten ons verband, dienen in balans te zijn.]
- c) Welke selectie maken we in de praktijk bij de drie fundamentele aspecten van diaconie: zorg, inzet voor gerechtigheid en werken aan verzoening? Zou onze inzet en aandacht anders gericht dienen te worden? Waartoe hebben wij de mogelijkheden?
- d) Hoe kunnen wij onze diaconale acties en opstelling karakteriseren: is de noodlijdende of ontrechte voorwerp van onze zorg en inspanning of is hij ook onze leermeester en horen we via hen de roep van Christus? Is er sprake van wederkerigheid in de 'diaconale relatie', is er broederschap en zusterschap?
- e) Hoe zorgen wij ervoor dat de ervaringen opgedaan in het diaconale werk doorwerken in het geheel van het functioneren als Kerk en als diaconale geloofsgemeenschap? Die ervaringen kunnen doorwerken in de liturgie (verkondiging, voorbeden, collectes, zending), in de catechese (ontmoetingen, keuze van stof en activiteiten), in de inhoud en de aanwezigen bij vergaderingen, in de vraag van wie wel of niet bij de geloofsgemeenschap betrokken zijn (welke mensen blijken wij aan te trekken en welke als het ware af te schrikken of af te stoten?) Hoe voedt en verdiept de diaconale praktijk ons parochieleven, en omgekeerd: hoe inspireren wij tot diaconie en ondersteunen wij diaconie?
- f) Hoe doorzichtig en praktisch is de infrastructuur voor de diaconie binnen ons parochieverband? Is er een goed samenspel van alle betrokkenen? Komen de beide stromen van caritas (PCI) en diaconale werkgroepen (zie paragraaf 2) op een goede manier samen? Is er een cultuur van alles in de hand houden en alles coördineren of ook van inspireren en uitdagen tot nieuwe initiatieven?
- g) Hoe benutten wij de externe ondersteuning (van de beroepskracht diaconie, het dekenaat, diocesane en landelijke organisaties?)
- h) Met welke bondgenoten solidariseren wij ons, dichtbij en breder gezien? Welke oecumenische kansen liggen er? [Dat hangt sterk samen met het maken van keuzes: waar je aandacht aan wilt besteden, bepaalt wie je bondgenoten zijn.]
- i) Heeft het parochieverband een beleidsplan, waarin een beleidsplan diaconie een substantieel onderdeel is? Zijn de vrijwilligers in de diaconie betrokken bij de voorbereiding van het beleidsplan? Zien zij de uitvoering zitten en engageren zij zich daar ook mee? Welke ondersteuning krijgen zij en hebben zij nodig?
- j) Hoeveel financiële middelen en menskracht (vrijwilligers en beroepskrachten) worden ingezet voor diaconie? Staat er op de begroting 'geoormerkt' geld voor diaconie?
- k) Hoe reageren we snel en adequaat op calamiteiten?